

Vodní hospodářství

Ustanovení § 84 vodního zákona upravuje povinnosti vlastníků vodních děl v rámci ochrany před povodněmi. Daným ustanovením uložené povinnosti jsou odvozovány od postavení vlastníka, tudíž v rámci plnění těchto povinností by Česká republika nevystupovala jako mocensky nadřazený subjekt, jenž autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů. Porušení povinností zakotvených v uvedeném ustanovení tudíž nemůže vést k odpovědnosti státu dle zákona č. [82/1998](#) Sb., což však nevylučuje odpovědnost za škodu dle obecných předpisů, zejména dle § 420 a násl. obč. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 30 Cdo 2929/2021-251 ze dne 15.6.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Zahradnictví flos, s. r. o., se sídlem v H., zastoupené JUDr. P.K., Ph.D., advokátem se sídlem v P., proti žalované České republice - Ministerstvu životního prostředí, se sídlem v P., o zaplacení 27 246 013 Kč, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 6 C 24/2015, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2021, č. j. 70 Co 32/2021-229, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Obvodní soud pro Prahu 10 jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 30. 9. 2020, č. j. 6 C 24/2015-194, zamítl žalobu, již se žalobkyně domáhala zaplacení částky 27 246 013 Kč (výrok I), a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II). Uvedené částky se žalobkyně jakožto provozovatelka zahradnictví, které bylo ve dnech 2. - 4. 6. 2013 zatopeno řekou Vltava, domáhala z titulu náhrady škody vzniklé na rostlinách, dřevinách, zásobách a sklenících způsobené nesprávným úředním postupem dle zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č.

[358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“). Nesprávný úřední postup žalobkyně spatřovala v nečinnosti či opomenutí odpovědných orgánů, neboť nebyl dodržen manipulační řád vodního díla Orlík (dále jen „VD Orlík“). VD Orlík nebyl dostatečně vyprázdněn, aby mohl přijmout povodňovou vodu a při manipulaci s vypuštěním povodňové vody nebyly dodrženy zásady množství bezpečného průtoku. Vlastník VD Orlík, tj. Česká republika, je povinen podle § 84 odst. 1 písm. f) a g) zákona č. [254/2001](#) Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“), postupovat při manipulaci s vodou podle manipulačního řádu a s ohledem na ust. § 415 zákona č. [60/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“), je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám.

2. Dovoláním napadeným rozsudkem Městský soud v Praze jako soud odvolací potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (výrok I) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok II).

3. Soud prvního stupně vyšel z následujících skutkových zjištění. Žalobkyni vznikla v důsledku zatopení v době od 2. 6. 2013 škoda na pozemcích, rostlinách, dřevinách, zásobách a sklenících, která byla částečně uhrazena odškodněním Ministerstva zemědělství ve výši 6 478 651 Kč. Dne 2. 6. 2013 od 21 hod. byl vládou ČR vyhlášen nouzový stav. VD Orlík od 18. 5. 2013 snižovalo výši hladiny,

až do dne 2. 6. 2013, kdy hladina byla ve výši 347,44 m.n.m. Následně v důsledku extrémního stavu přítoku vody do VD Orlík došlo dne 3. 6. 2013 k naplnění stavu hladiny pouze 2 cm pod maximální možnou hranici. Na VD Orlík byla před příchodem povodně normální provozní situace a ochranný objem nádrže byl zcela volný.

4. Po právní stránce soud prvního stupně uvedl, že v daném případě, za škodu, která měla žalobkyni vzniknout při povodni dne 2. 6. 2013 v důsledku nesprávné manipulace s VD Orlík při snižování hladiny vody a jejím vypouštění z VD, není dána pasivní věcná legitimace žalované. Správcem VD Orlík je Povodí Vltavy, státní podnik, který není správním orgánem. Od 18. 5. 2013 docházelo k průběžnému snižování hladiny VD Orlík na stav hladiny dne 1. 6. 2013 na kótě 348,68 m.n.m., přičemž před příchodem povodně byla na VD Orlík normální provozní situace a ochranný objem nádrže byl zcela volný. V důsledku extrémního stavu přítoku vody do VD se hladina dostala během 1 dne na stav 353,58 m.n.m, tj. 2 cm pod maximální hranici hladiny, která však následně překročena nebyla. Soud proto dospěl k závěru, že za situace, kdy Vládou ČR byl vyhlášen nouzový stav pro danou oblast od 21 hod. dne 2. 6. 2013, přičemž ke škodě mělo dojít již před vyhlášením nouzového stavu, je dána odpovědnost za případnou škodu podle obecných ustanovení občanského zákoníku, přičemž odpovědným subjektem v daném případě žalovaná není. Stejně tak nebylo možno dovodit, že by došlo k porušení § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona. I v případě, že by bylo možno dovodit porušení těchto ustanovení, tak nelze dovozovat odpovědnost žalované za případně vzniklou škodu, neboť ze zakládací listiny státního podniku Povodí Vltavy je zřejmé, kdo je správcem VD.

5. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně. Po právní stránce uvedl, že vlastníkem VD Orlík je stát. Vodní zákon svěřuje v § 54 správu vodních toků správcům povodí, co konkrétně spadá pod správu povodí, stanovuje vodní zákon v § 47, dle odst. 4 písm. a) tohoto ustanovení patří mezi povinnosti správce i povinnost provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla na významných vodních tocích, která správci významných vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu. Zákonem č. [305/2000](#) Sb., o povodích, byl zřízen státní podnik Povodí Vltavy, jehož úkolem je dle § 4 odst. 1 i provoz a údržba vodohospodářských děl ve vlastnictví státu. Postavení a právní poměry státního podniku Povodí Vltavy se dle § 1 odst. 1 zákona o povodích řídí ustanoveními zákona o státním podniku. Předmět činnosti státního podniku Povodí Vltavy je dále rozepsán v jeho zakládací listině, která byla před soudem prvního stupně provedena k důkazu, kromě jiného má za úkol provozovat a udržovat vodní díla ve vlastnictví státu, k nimž má právo hospodařit, a dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno, zejména manipulační řád. Povinnosti vlastníka vodních děl v oblasti povodí řeky Vltavy, tedy včetně VD Orlík, tak vykonává státní podnik Povodí Vltavy. To platí i o žalobkyni uváděných povinnostech zakotvených v § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona. Dle § 2 zákona č. [77/1997](#) Sb., o státním podniku, je státní podnik státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva; podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Státní podnik Povodí Vltavy, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva k VD Orlík, je jakožto právnická osoba plně způsobilá mít práva a povinnosti a vykonává svou činnost na vlastní odpovědnost. Státní podnik Povodí Vltavy přitom není správním orgánem, ani mu žádným právním předpisem nebyl svěřen výkon státní správy, jeho činnost proto nelze považovat za vrchnostenský výkon státní správy a nahlížet na ni jako na úřední postup. Pokud tedy státní podnik Povodí Vltavy porušil při své činnosti povinnosti, které mu byly uloženy jeho zakládací listinou, manipulačním řádem, nebo v § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona, odpovídá za toto porušení povinností státní podnik Povodí Vltavy podle obecných předpisů o náhradě škody. Nelze však dovodit odpovědnost státu za nesprávný úřední postup dle zákona č. [82/1998](#) Sb. Z popisu skutkového děje, který žalobkyně podala v žalobě, přitom nevyplývá, že by tvrdila jiné porušení povinností, než opožděné a nedostatečné vypouštění VD Orlík. Pasivně legitimovanou tak v tomto případě není žalovaná, neboť nejde o škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nic na tom, nemění skutečnost, že

Ministerstvo životního prostředí je dle § 81 vodního zákona ústřední povodňový orgán v rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi. Porušení povinností orgánů státní správy na úseku ochrany před povodněmi žalobkyně v žalobě netvrdila.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Rozsudek odvolacího soudu v celém jeho rozsahu napadla žalobkyně dovoláním, jehož přípustnost spatřuje v tom, že rozsudek odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené praxe dovolacího soudu (rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 5463/2016), a případně otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena. Dovolatelka formuluje otázku, zda je v případě porušení § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona a § 81 odst. 1 písm. a) vodního zákona pasivně věcně legitimován stát Česká republika - Ministerstvo životního prostředí nebo, zda je pasivně věcně legitimovaný jiný subjekt (v tomto případě státní podnik Povodí Vltavy).

7. Jako dovolací důvod dovolatelka uvádí nesprávné právní posouzení věci. Namítá, že dle § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona jsou to právě vlastníci vodních děl, kteří odpovídají za zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi. Vlastníkem VD Orlík je Česká republika. Je tudíž zcela zřejmé, že za splnění těchto úkolů odpovídá stát. Na právě uvedeném nic nemění skutečnost, že VD Orlík má ve správě státní podnik Povodí Vltavy. Pokud vlastník vodního díla přenechá vodní dílo k užívání jinému subjektu, tak se své zákonné odpovědnosti nezbavuje.

8. Vodní zákon zcela zřejmě rozděluje kompetence v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi mezi následující subjekty: povodňové orgány obcí (§ 78 vodního zákona), povodňové orgány obcí s rozšířenou působností (§ 79 vodního zákona), povodňové orgány krajů (§ 80 vodního zákona), ústřední povodňový orgán (§ 81 vodního zákona), správci povodí (§ 82 vodního zákona), správci vodních toků (§ 83 vodního zákona), vlastníci vodních děl (§ 84 vodního zákona), vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně (§ 85 vodního zákona). Pokud by zákonodárce chtěl, aby místo vlastníků vodních děl za zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi odpovídali správci povodí nebo správci vodních toků, tak by tuto kompetenci uvedl přímo v ustanovení § 82 a § 83 vodního zákona. Místo toho však zákonodárce vytvořil zvláštní kategorii - vlastníci vodních děl, kteří mají své vlastní úkoly při ochraně před povodněmi, které jsou uvedeny v § 84 vodního zákona.

9. Nejvyšší soud se v projednávané věci pasivní legitimací žalované již zabýval v usnesení ze dne 2. 10. 2018, sp. zn. 30 Cdo 5463/2016 (body 22 až 23). V tomto rozhodnutí Nejvyšší soud neuvedl, že by žalovaná nebyla pasivně legitimována, ba naopak Nejvyšší soud dospěl k závěru, že pokud žalobkyně žaluje z důvodu porušení § 81 nebo § 84 vodního zákona, je pasivně legitimována právě žalovaná. Soudy nižších stupňů se však od tohoto právního závěru Nejvyššího soudu učiněného v této věci odchýlily.

10. Žalobkyně vzniklou škodu spojovala též s porušením § 81 odst. 1 písm. a) vodního zákona, dle něž měla žalovaná řídit ochranu před povodněmi a výkon dozoru nad ní, v čemž v tomto případě selhala.

11. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud napadený rozsudek společně s rozsudkem soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

12. Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

III. Přípustnost dovolání

13. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2022 (viz čl. II a XII zákona č. [286/2021](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“

14. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, řádně zastoupenou podle § 241 odst. 1 o. s. ř., dovolací soud se proto zabýval jeho přípustností.

15. Dle § 237 o. s. ř.: „Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.“

16. Dle § 81 odst. 1 písm. a) vodního zákona: „Ministerstvo životního prostředí jako ústřední povodňový orgán v rámci plnění úkolů při ochraně před povodněmi, řídí ochranu před povodněmi a výkon dozoru nad ní s výjimkou řízení povodňových záchranných prací, které přísluší Ministerstvu vnitra.“

17. Odvolací soud ve vztahu k právě citovanému ustanovení uzavřel, že žalobkyně v řízení netvrdila porušení povinností orgánů státní správy na úseku ochrany před povodněmi. V dovolání dovolatelka ve vztahu k tomuto ustanovení uvedla pouze tolik, že stát selhal, aniž by jakkoliv zpochybnila závěr odvolacího soudu o nedostatku tvrzení ohledně porušení povinností orgánů státní správy. Část výše uvedené dovolatelkou vymezené otázky, která odkazuje na § 81 odst. 1 písm. a) vodního zákona tudíž přípustnost dovolání nezakládá.

18. V usnesení ze dne 2. 10. 2018, sp. zn. 30 Cdo 5463/2016, vydaném v nyní projednávané věci se Nejvyšší soud zabýval otázkou místní příslušnosti soudu, která se odvíjela od otázky, která organizační složka je příslušná za stát v této věci jednat. Povahou této otázky se Nejvyšší soud zabýval v rozsudku ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. 30 Cdo 629/2005: „Způsobilost být účastníkem řízení má rovněž – jak uvedeno výše – stát (Česká republika). Jak vyplývá z povahy věci, může jako účastník řízení vykonávat svá procesní práva a plnit své procesní povinnosti jen tehdy, bude-li určena organizační složka státu, která za něj bude před soudem vystupovat, a budou-li označeny fyzické osoby, které jsou oprávněny za stát vykonávat v řízení potřebné úkony. Za stát (Českou republiku) vystupuje před soudem jeho organizační složka, která je k tomu podle zákona příslušná. Příslušnou organizační složkou je v první řadě Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, který vystupuje za stát ve sporech a jiných právních věcech, o nichž to stanoví § 2 až 5 zákona č. [201/2002](#) Sb., nebo ve sporech a jiných právních věcech, v nichž se na tom v souladu se zákonem dohodl s organizační složkou státu, příslušnou podle zákona č. [219/2000](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (srov. § 6 až 8 zákona č. [201/2002](#) Sb.). Nevystupuje-li za stát Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, náleží toto oprávnění organizační složce státu, příslušné podle zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (srov. zejména § 9 až 11 tohoto zákona). Organizační složky státu nejsou právními osobami a tvoří je úřady, instituce a další útvary – jak vyplývá zejména z ustanovení § 3 a 51 zákona č. [219/2000](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů. Soud je povinen zjistit, která z organizačních složek je podle zákona č. [201/2002](#) Sb. nebo zákona č. [219/2000](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, příslušná vystupovat za stát v konkrétním sporu nebo jiné právní věci, a tuto organizační složku přibere (pokud se ho již neúčastní) do řízení. Rozhodnutí o tom se nevydává; závěr soudu se projeví v tom, že s určitou organizační složkou státu přestane jednat a začne jednat s jinou organizační složkou, která je příslušná za stát vystupovat. Otázka, která organizační složka

státu má za něj s ohledem na obsah a povahu sporu nebo jiné právní věci vystupovat před soudem, není otázkou věcné legitimace. Případný chybný závěr soudu o této otázce se projeví jako vada řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. § 212a odst. 5 a § 242 odst. 3 větu druhou o.s.ř.).“

19. Dovolatelka se tudíž mylí, pokud se domnívá, že otázka pasivní věcné legitimace žalované již byla v tomto řízení vyřešena předcházejícím rozhodnutím dovolacího soudu. V předcházejícím rozhodnutí se dovolací soud s ohledem na obsah a povahu sporu vycházející ze žalobních tvrzení zabýval pouze otázkou, která organizační složka státu je za žalovanou příslušná jednat. Otázkou pasivní věcné legitimace samotné žalované České republiky se nikterak nezabýval. Také ve věcech, v nichž pasivní věcná legitimace žalované České republiky není dána, musí za stát v řízení vystupovat některá z jeho organizačních složek. Otázka pasivní věcné legitimace je až výsledkem meritorního posouzení věci, jež se projeví v konečném rozhodnutí ve věci. Pro posouzení otázky organizační složky příslušné za stát v řízení jednat, tudíž nemůže být otázka pasivní věcné legitimace nikterak určující. Dovolatelkou namítaný odklon závěru odvolacího soudu od předcházejícího rozhodnutí dovolacího soudu v této věci tudíž dán není, a proto tato otázka přípustnost dovolání nezakládá.

20. Nejvyšší soud však shledal dovolání přípustným pro řešení otázky, zda povinnosti stanovené § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona tíží vlastníka vodního díla v soukromoprávním smyslu, či zda v případě, kdy výkon vlastnických práv k vodnímu dílu byl zákonem přenesen na jinou osobu, již vlastník vodního díla za dodržení stanovených povinností odpovědnost nenese, neboť tato otázka dosud v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu řešena nebyla.

IV. Důvodnost dovolání

21. Dovolání není důvodné.

22. Dle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud však v posuzovaném řízení žádné vady neshledal.

23. Dle § 1 odst. 1 OdpŠk: „Stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.“

24. Dle § 420 odst. 1 obč. zák.: „Každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.“

25. Dle § 47 odst. 4 písm. a) vodního zákon: „Správa významných vodních toků vedle povinností správy vodních toků podle odstavce 2 zahrnuje tyto další povinnosti: provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla na významných vodních tocích zajišťující oprávněná nakládání s povrchovými vodami, která správci významných vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu.“

26. Dle § 54 odst. 2 vodního zákona: „Správu povodí vykonávají správci povodí.“

27. Dle § 84 odst. 1 písm. f) vodního zákona: „Vlastníci vodních děl, která mohou ovlivnit průběh přirozené povodně, v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi manipulují na vodních dílech v mezích schváleného manipulačního řádu tak, aby se snížilo nebezpečí povodňových škod; přitom dbají pokynů vodohospodářského dispečinku příslušného správce povodí.“

28. Dle § 84 odst. 1 písm. g) vodního zákona: „Vlastníci vodních děl, která mohou ovlivnit průběh

přirozené povodně, v rámci zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi k mimořádným manipulacím na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů si vyžadují souhlas povodňového orgánu obce s rozšířenou působností nebo kraje podle možného dosahu vlivu manipulace.“

29. Dle § 126 odst. 1 vodního zákona: „Pokud se v tomto zákoně užívá pojem ‚vlastník‘ nebo ‚nabyvatel‘, rozumí se jím i ten, komu svědčí právo hospodaření. Pokud vlastník přenesl práva nebo povinnosti, jichž se příslušné ustanovení týká, na uživatele, hledí se na něj jako na vlastníka.“

30. Dle § 1 odst. 3 zákona č. [305/2000](#) Sb., o povodích (dále jen „zákon o povodích“): „Postavení, právní poměry, činnost, sloučení, splynutí a rozdělení Povodí se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona řídí ustanoveními zákona o státním podniku, pokud tento zákon nestanoví jinak.“

31. Dle § 2 zákona o povodích: „Věci ve vlastnictví jednotlivých akciových společností uvedených v § 1 odst. 1 písm. a) až e) přecházejí ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona do vlastnictví státu. K těmto dni vzniká k těmto věcem a dále k věcem ve vlastnictví státu, které tyto akciové společnosti užívají ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, právo hospodaření příslušným Povodím uvedeným v § 1 odst. 2 písm. a) až e).“

32. Dle § 3 odst. 3 zákona o povodích: „Určeným majetkem u jednotlivých Povodí jsou pozemky a stavby, včetně vodohospodářských děl, k nimž jim vzniklo právo hospodaření podle § 2.“

33. Dle § 4 odst. 1 zákona o povodích: „Hlavním předmětem činnosti Povodí je správa vodohospodářsky významných vodních toků, vodních toků tvořících státní hranici, jakož i provoz a údržba vodohospodářských děl ve vlastnictví státu.“

34. Dle § 2 odst. 1 zákona č. [77/1997](#) Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSP“): „Podnik je státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnická práva. Podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu.“

35. Dle § 2 odst. 2 ZSP: „Podnik má právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek.“

36. Dle § 2 odst. 8 ZSP: „Majetkem podniku se rozumí majetek státu, s nímž má podnik právo hospodařit. Jměním podniku se rozumí majetek podniku a dluhy podniku.“

37. Dle § 16 odst. 2 ZSP: „Podnik vykonává při hospodaření s majetkem podniku práva vlastníka, vlastním jménem jedná v právních vztazích týkajících se majetku podniku a účastní se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku podniku včetně řízení o určení, zda tu je nebo není vlastnické právo státu k majetku podniku.“

38. Dle § 16 odst. 5 ZSP: „Za dluhy odpovídá podnik majetkem podniku.“

39. Dovolací soud se nejprve zabýval otázkou, zda případné porušení povinností stanovených § 84 vodního zákona zakládá odpovědnost státu za škodu podle zákona č. [82/1998](#) Sb. Předpokladem vzniku odpovědnosti státu podle zákona č. [82/1998](#) Sb. je současné splnění tří předpokladů: výkon veřejné moci, který může spočívat v nezákonném rozhodnutí nebo v nesprávném úředním postupu, vznik škody či nemajetkové újmy, a příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vznikem škody, resp. nemajetkové újmy. Veřejnou mocí je nutno rozumět takovou moc, jež přímo či zprostředkovaně rozhoduje autoritativně o právech a povinnostech subjektů, které nejsou v rovnoprávném postavení s orgánem veřejné moci a na jejichž vůli obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí (srov. Vojtek, P.: Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 2. vydání.

Praha: C. H. Beck, 2007, s. 17, nebo např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 312/2005, a ze dne 21. 4. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4039/2010).

40. Ustanovení § 84 vodního zákona upravuje povinnosti vlastníků vodních děl v rámci ochrany před povodněmi. I kdyby adresátem zde uložených povinností byla žalovaná Česká republika, jsou daným ustanovením uložené povinnosti odvozovány od postavení vlastníka, tudíž v rámci plnění těchto povinností by Česká republika nevystupovala jako mocensky nadřazený subjekt, jenž autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů. Porušení povinností zakotvených v citovaném ustanovení tudíž nemůže vést k odpovědnosti státu dle zákona č. [82/1998 Sb.](#), což však nevylučuje odpovědnost za škodu dle obecných předpisů, zejména dle § 420 a násl. obč. zák.

41. Žalobkyně tvrzenou škodu spojuje s tvrzeným porušením povinností dle § 84 odst. 1 písm. f) a g) vodního zákona, a to při manipulaci na VD Orlick ve dnech před začátkem povodní v červnu 2013. VD Orlick je ve smyslu § 3 odst. 3 ve spojení s § 2 zákona o povodích určeným majetkem státního podniku Povodí Vltavy. Tento majetek je sice stále ve vlastnictví státu, neboť státní podnik dle § 2 odst. 2 ZSP vlastní majetek nemá, avšak státnímu podniku dle § 2 odst. 8 ZSP přísluší s tímto majetkem hospodařit. Ve vztahu k tomuto majetku státní podnik vykonává dle § 16 odst. 2 ZSP práva vlastníka. Svou činnost státní podnik jakožto právnická osoba vykonává dle § 2 odst. 1 ZSP na vlastní odpovědnost.

42. Z právě uvedeného se podává, že byť Česká republika je vlastníkem VD Orlick, vlastnická práva k tomuto majetku samostatně nevykonává, neboť jde o majetek, k němuž přísluší právo hospodařit státnímu podniku Povodí Vltavy. Již z uvedeného lze dovodit, že adresátem povinností uložených § 84 vodního zákona není Česká republika, nýbrž státní podnik Povodí Vltavy. Tento závěr se však výslovně podává též z § 126 odst. 1 vodního zákona. Pojem „vlastník“ užitý ve vodním zákoně (a tudíž též v § 84) má širší význam než vlastník ve smyslu soukromoprávním. Vlastníkem se totiž dle citovaného ustanovení rozumí mimo jiné též ten, komu svědčí k danému majetku právo hospodařit.

43. Uvedenému závěru nebrání ani dovolatelkou namítaný systematický výklad vodního zákona. Namítá-li dovolatelka, že pokud by zákonodárce chtěl, aby místo vlastníků vodních děl za zabezpečení úkolů při ochraně před povodněmi odpovídali správci povodí nebo správci vodních toků, tak by tuto kompetenci uvedl přímo v ustanovení § 82 a § 83 vodního zákona, pomíjí, že vodní dílo, jež zákon definuje v § 55, může být i v majetku osob čistě soukromého práva. S takovým vodním dílem nebude příslušet hospodařit správci povodí, tudíž za dodržení stanovených povinností bude odpovídat daný vlastník vodního díla. Uvedený závěr tudíž nikterak nepopírá smysl vykládaného zákona. Pouze v případech, v nichž státnímu podniku (správci povodí) přísluší hospodařit s vodním dílem, tíží jej jak povinnosti dle § 82 vodního zákona, tak povinnosti dle § 84 vodního zákona.

44. Odvolací soud tudíž dospěl ke správnému závěru, pokud uzavřel, že adresátem povinností, s jejichž porušením dovolatelka tvrzenou škodu spojuje, není žalovaná Česká republika, tudíž že žalovaná není ve věci pasivně legitimovaná.

45. Jelikož dovolací soud neshledal dovolání důvodným, postupoval podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. a dovolání zamítl.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)